

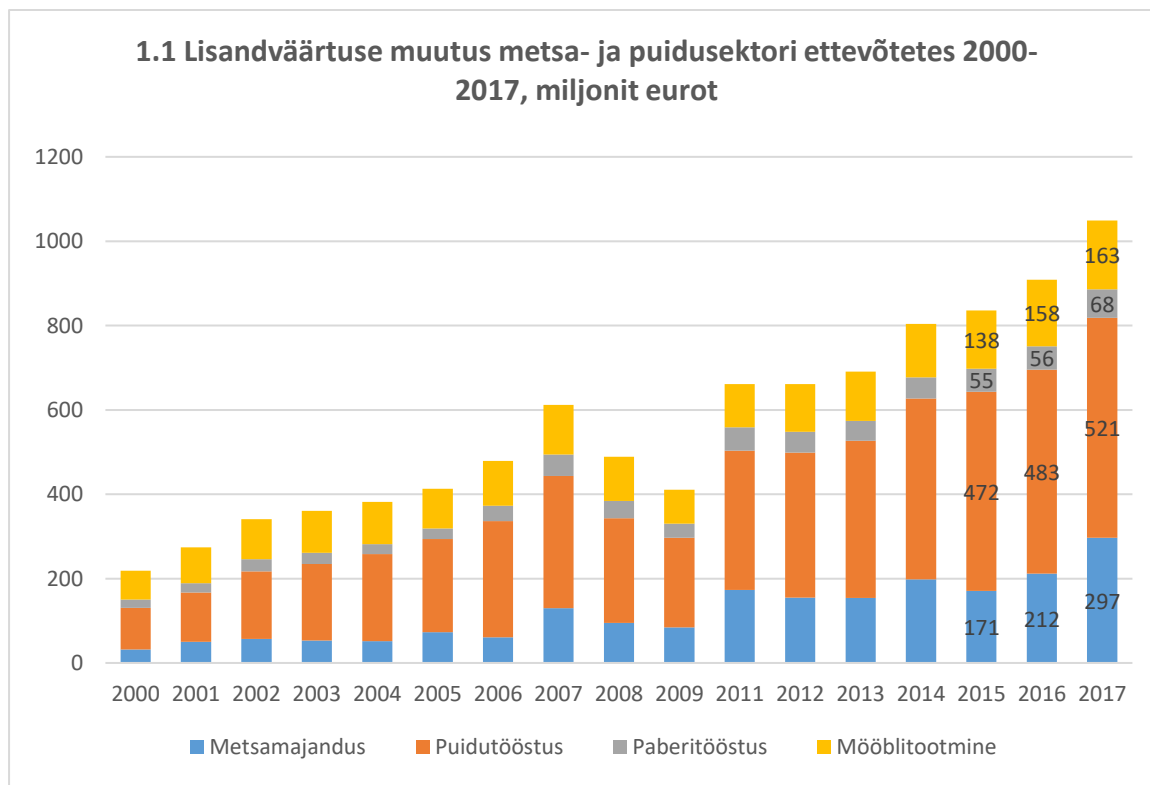
Metsa- ja puidutööstus 2018

Lühiülevaade

1. Metsa- ja puidusektori osakaal Eesti majanduses

2017. aasta statistika andmetel moodustab metsa- ja puidusektori (sh metsamajandus, puidu-, paberi- ja mööblitööstus) **lisandväärtus kogu lisandväärtusest 7,7%**. Puidu- paberi- ja mööblitööstuse **osakaal töötleva tööstuse lisandväärtuses on 25%**. Metsa- ja puidutööstuse lisandväärtus kokku

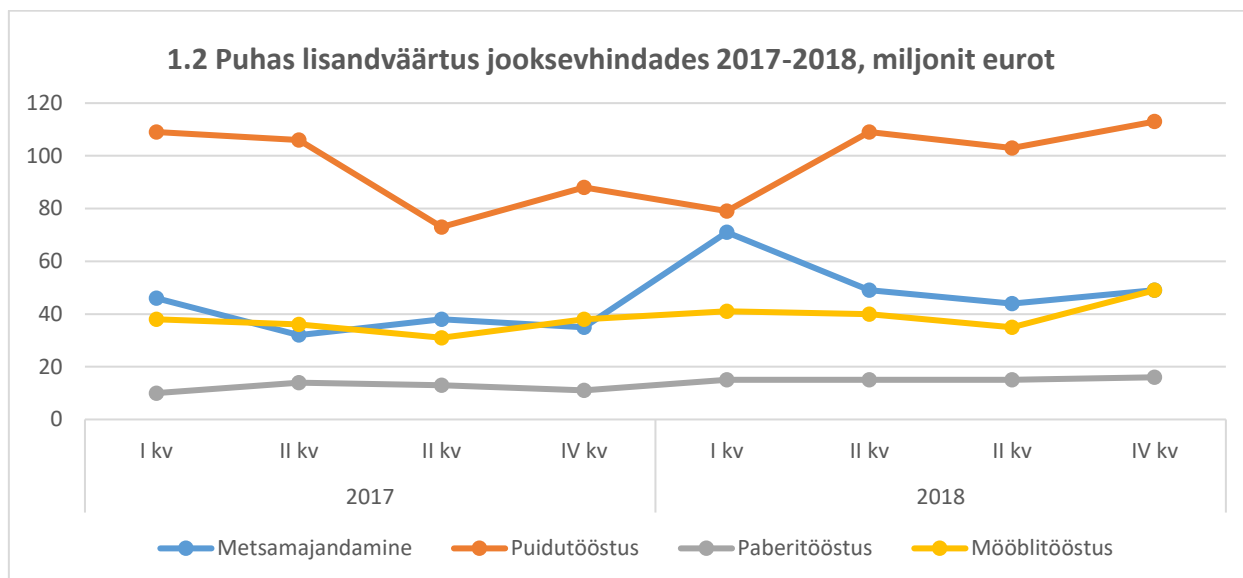
kasvas 2017. aastal +15,4%, mis on suurem kui Eesti majanduses tervikuna (10%) ja suurem kui töötleva tööstuse keskmine (5%). Ettevõtete kogu müügitulu sektoris (puidu- ja paberitööstus, mööblitootmine ning metsamajandus) oli 2017. a jooksevhindades 3,5 miljardit €.

Allikas: Statistikaamet

2018. aasta esialgsetel andmetel jätkas puhas lisandväärtus jooksevhindades metsa- ja puidutööstuse kokkuvõttes kasvu, **+17% võrreldes 2017. aasta samade andmetega**. Olulisim lisandväärtuse tõus oli paberitööstuses +27% ja metsamajanduses

41%. Mööblitööstuses +15% ja puidutööstuse lisandväärtus kasvas 2018. aasta kvartalite lõikes võrreldes 2017. aastaga +7%. **2018. aasta lisandväärtuse täpsustatud andmed avaldab Statistikaamet 2020. aasta alguses.**

Allikas: Statistikaamet

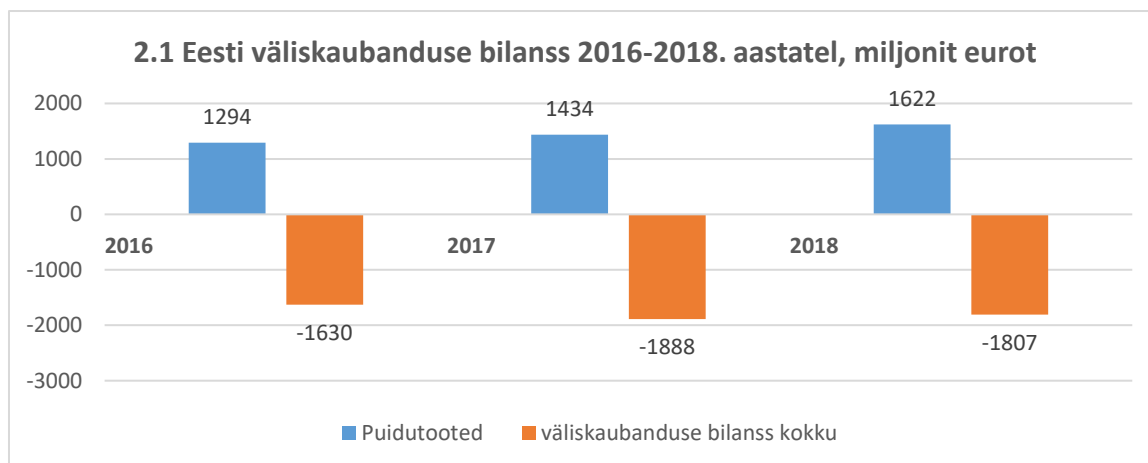
Edasist summaarse lisandväärtuse kasvu võib prognoosida ka järgnevatel aastatel. Seda tänu investeeringutele, mille tulemusena tooted liiguvad väärtusahelas ülespoole, suureneb tootmise efektiivsus ja kasvab tootmismah. Puidusektori arengupotentsiaal on oluline nurgakivi kestlikuks majanduskasvuks. Puittoodete tootmine annab võimaluse taastaval ressursil põhinevate materjalitehnoloogiate arenguks.

Vajalik oleks arendada puidu keemilist väärimist, mille tooraine täna Eestist ümarpalgina eksporditakse. Eestis paiknev kohalik ressurss vähendab puidutööstuse toormeriski võrreldes tööstusharudega, mis baseeruvad importtoormel. Seda aga vaid juhul kui meie metsakasutuse regulatsioonid on orienteeritud metsade kestlikule ja vastutustundlikule majandamisele.

2. Puittoodete väliskaubandus

Puidupõhised tooted on Eestile **üks olulisim** väliskaubanduse bilansi tasakaalustav kaubagrupp. Puittoodete eksport ületab importi **3 korda** ning väliskaubanduse saldo on olnud läbi aegade tugevalt positiivne. 2018.

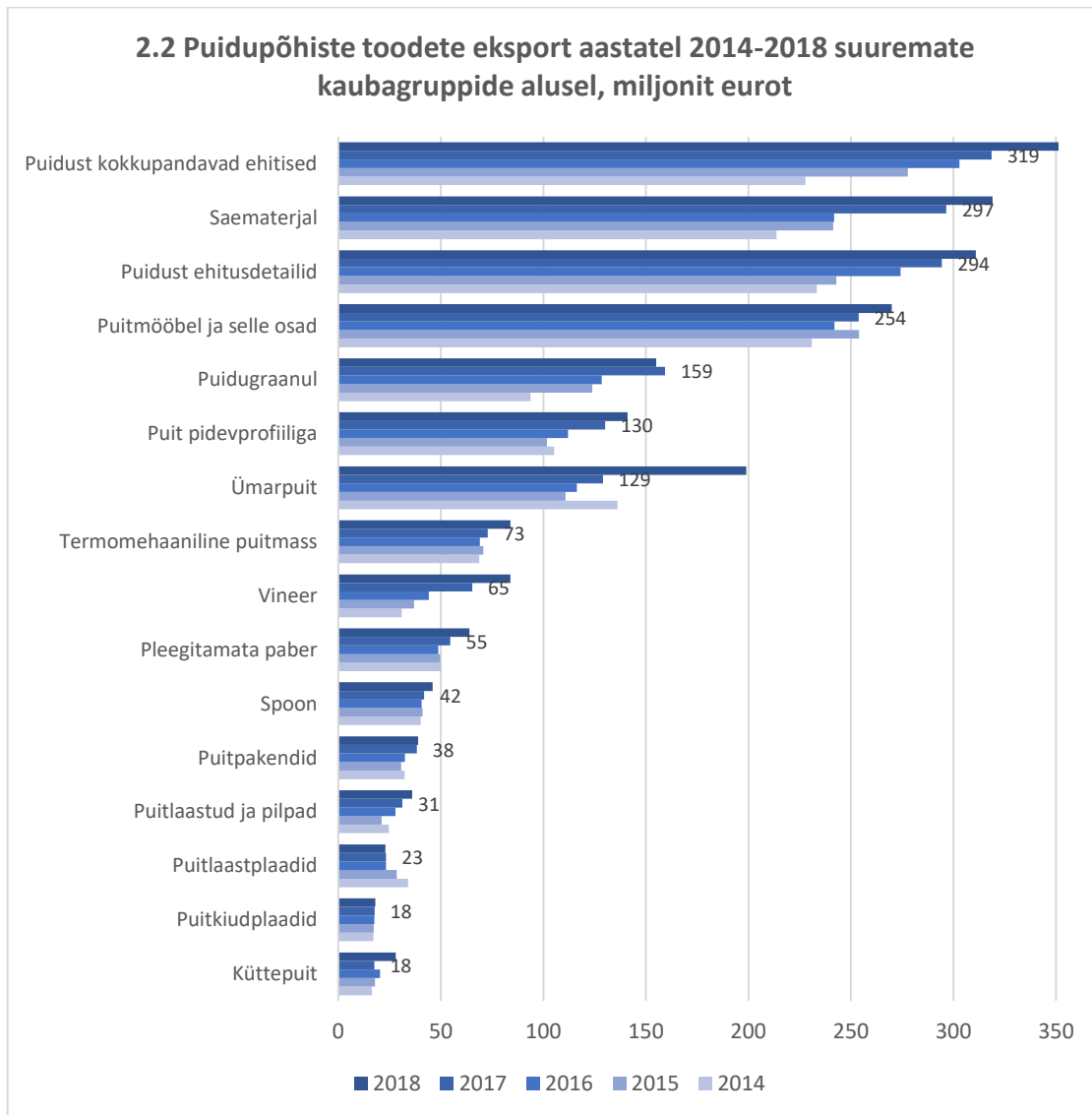
aastal oli puittoodete väliskaubanduse saldo **+1,6 miljardit eurot** ekspordi kasuks ning võrreldes 2017. aastaga **kasvas** puittoodete eksport **12,1%**.

Allikas: Statistikaamet

Puittoodete ekspordimahus on ülekaalus suurema lisandväärtusega tooted nagu puidust kokku pandavad majad, saematerjal, puidust ehitusdetailid, puitmööbel ja selle osad. Viimaste aastate võrdluses saab välja tuua, et iga-aastane oluline ekspordimahu kasv on Puidust kokkupandavate ehitiste ja puidust ehitusdetailide tootegrupis. 2018.

aasta suurim ekspordimahu kasv toimus aga küttepuit (59%) ja ümarpuit (54%) tootegrupis, mida vedas hinnatõus. Eksport on olnud peale 2008-2009. aasta majanduslangust kasvav ning 2018. aastal eksporditi kokku rohkem kui **2,3 miljardi euro** väärtuses puidupõhiseid tooteid. Kogu Eesti kaupade ekspordist moodustas see **16%**.

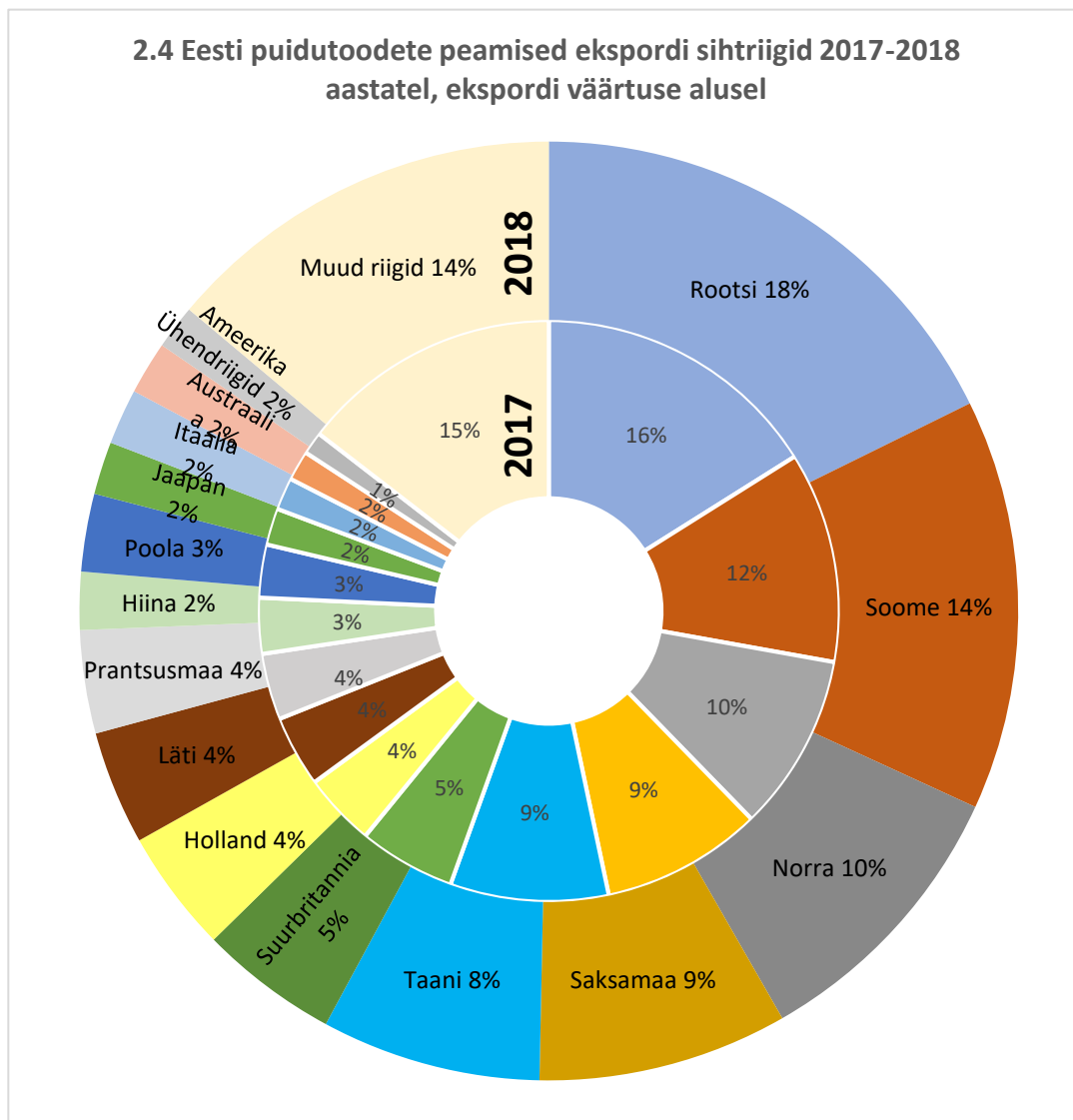
Allikas: Statistikaamet

Allikas: Statistikaamet

Skandinaavia riigid ja Soome on jätkuvalt Eesti puittoodete peamine **ekspordi** partner. 2018. aastal eksporditi Skandinaavia riikidesse kokku **36%** ekspordi koguväärtusest. Viieteistkümnesse peamisesse ekspordi sihtriiki eksporditakse kokku **89%** kogu

ekspordi väärtusest ning üle **2/3** kogu ekspordi väärtusest eksporditakse Euroopa Liidu riikidesse. Võrreldes 2017. aastaga on veelgi suurenenud Rootsi ja Soome ekspordi osakaal .

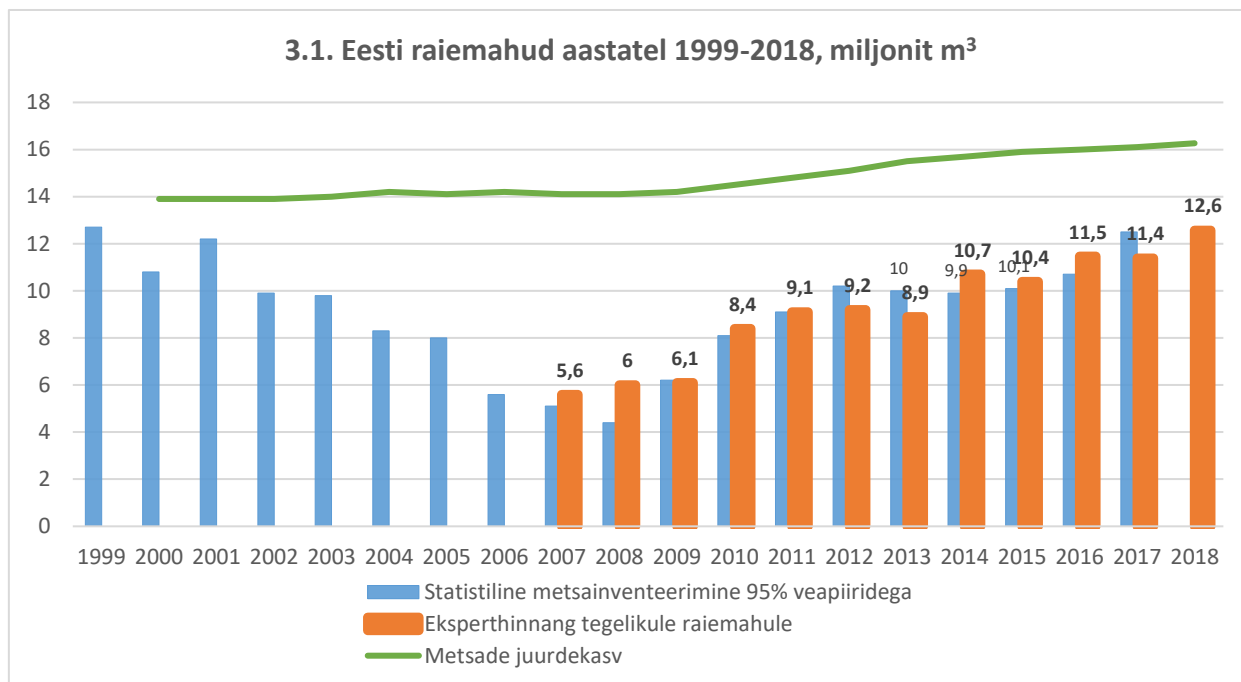
Allikas: Statistikaamet

3. Metsakasutuse maht

Keskonnaagentuuri eksperthinnangul oli **2018.** aasta raiemaht **12,6 miljonit m³**, mis on 10% suurem, kui 2017. Aastal eksperthinnangu andmetel. **Raiemahu eksperthinnangu** arvutab Keskonnaagentuur iga-aastaselt möödunud aasta kohta kasutades satelliitpiltide, RMK, metsateatiste ja Eesti SMI andmeid. SMI metoodika alusel

arvutatakse raiemaht vähemalt 1,5 aastase hilinemisega.

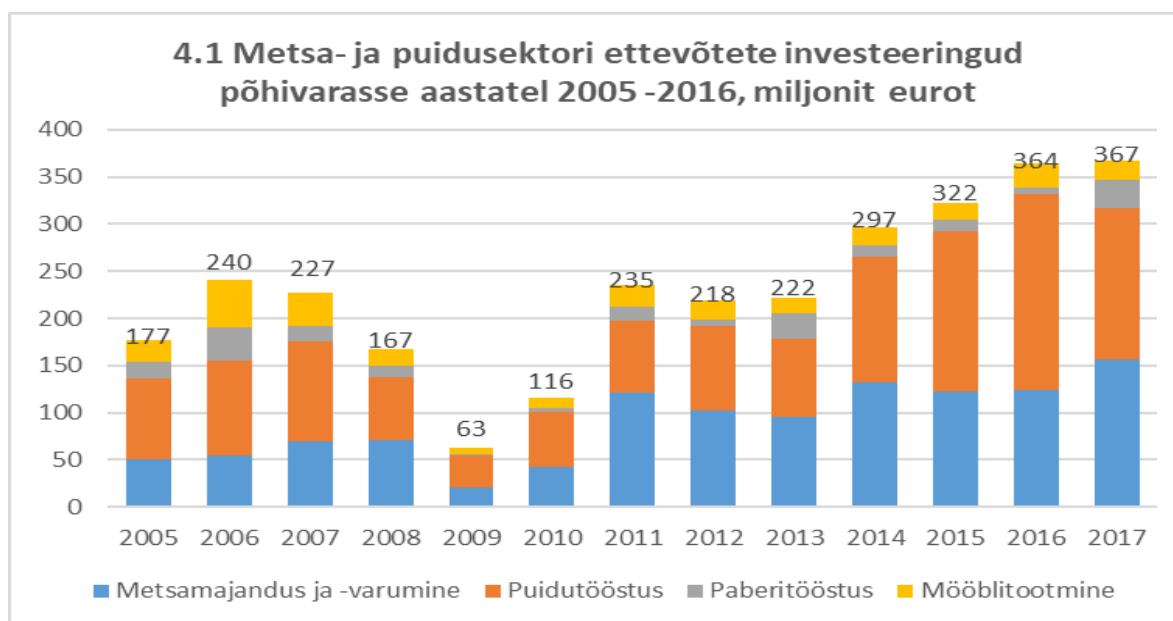
Metsanduse Arengukava 2020 seadis jätkusuutlikuks raiemahuks, 12-15 miljonit m³ aastas, esmakordselt jõuti arengukava järgse raiemahuni 2018 aastal. Viimase kümnendi jooksul pole raiemaht kordagi jõudnud ka metsade aastase **juurdekasvu** mahuni, mis 2018. aasta SMI järgi oli **16,3 miljonit m³**.

Allikas: Keskkonnaagentuur

4. Investeeringud sektoris

Statistikaameti andmetel **kasvasid 2016. aastal** investeeringud metsa- ja puidusektoris ligikaudu **1%**.

Allikas: Statistikaamet / EMPL

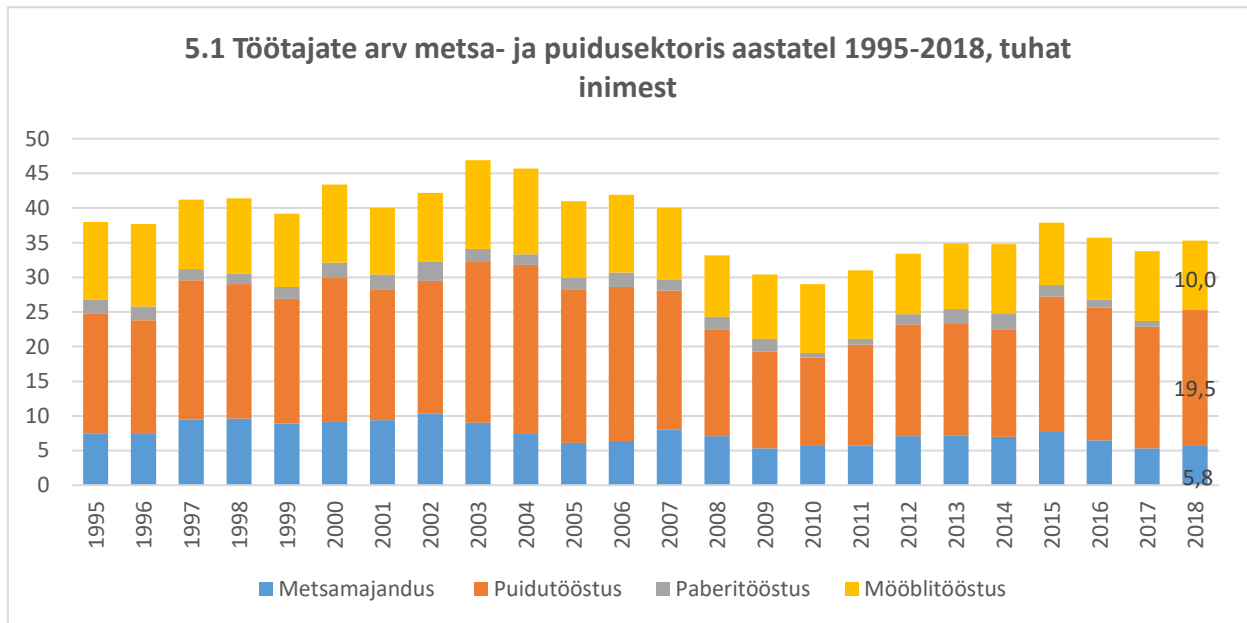
5. Töökohad ja haridus

2018. aastal oli metsa- ja puidusektoris **tööga hõivatuid** ligikaudu **35 000**, mida on 4% võrra rohkem, kui 2017. aastal. Hõivatute arv on enim vähenenud paberitööstuses ja

mööblitööstuses. Tootmise efektiivsuse tõus, automatiseerimine ning üldised ühiskondlikud trendid mõjutavad metsa- ja puidutööstuse hõivatute arvu. Pikemas vaates langes

hõivatute arv oluliselt majanduskriisi aastatel. Pärast kriisi see küll taastus kuid jäi majanduskriisi eelse ajaga võrreldes madalamale tasemele ka vaatamata suurtele investeeringutele ja arengule sektoris.

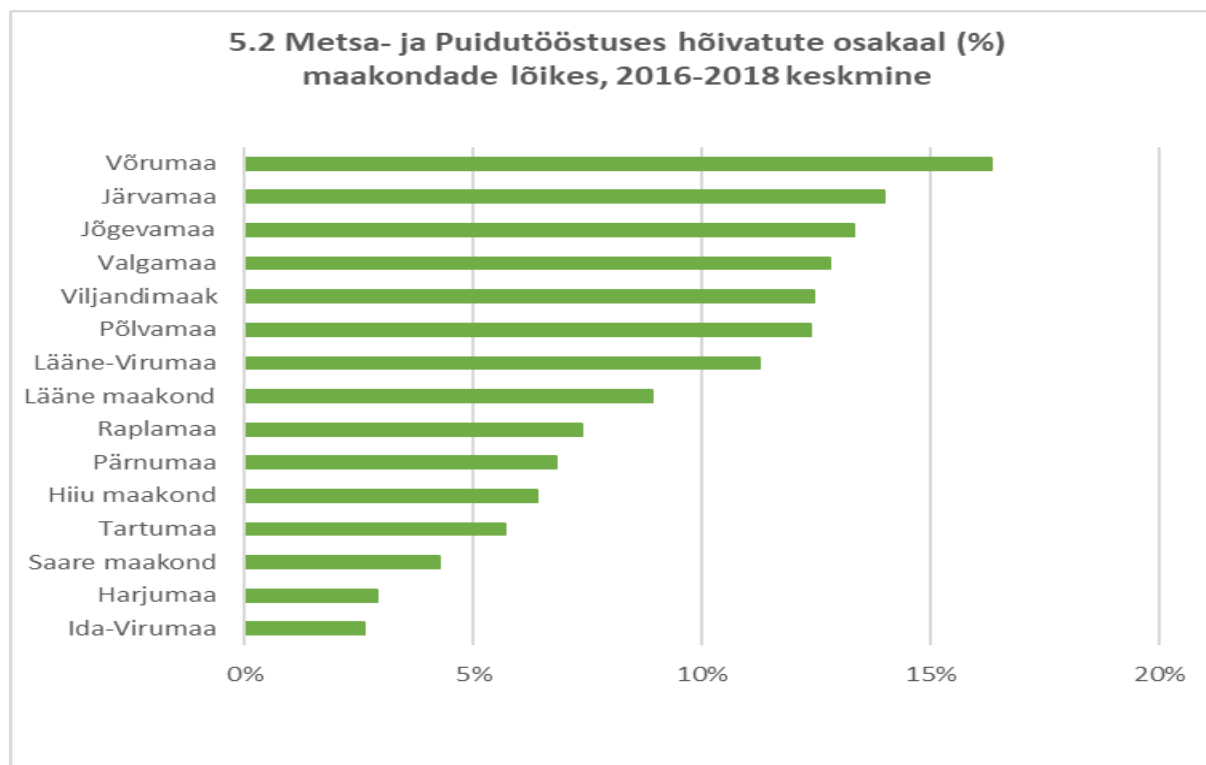
Puidutööstus on töötlevas tööstuses tervikuna üks suurimatest tööandjatest ning **kogu hõivatute arvust** moodustab metsa- ja puidutööstus **5%**.

Allikas: Statistikaamet

Metsa- ja Puidutööstus on oluline tööandja Eesti maapiirkondades. Suurim osakaal kõikidest hõivatutest on Võru maakonnas, kus otseselt metsa- ja puidutööstuse ettevõtetes

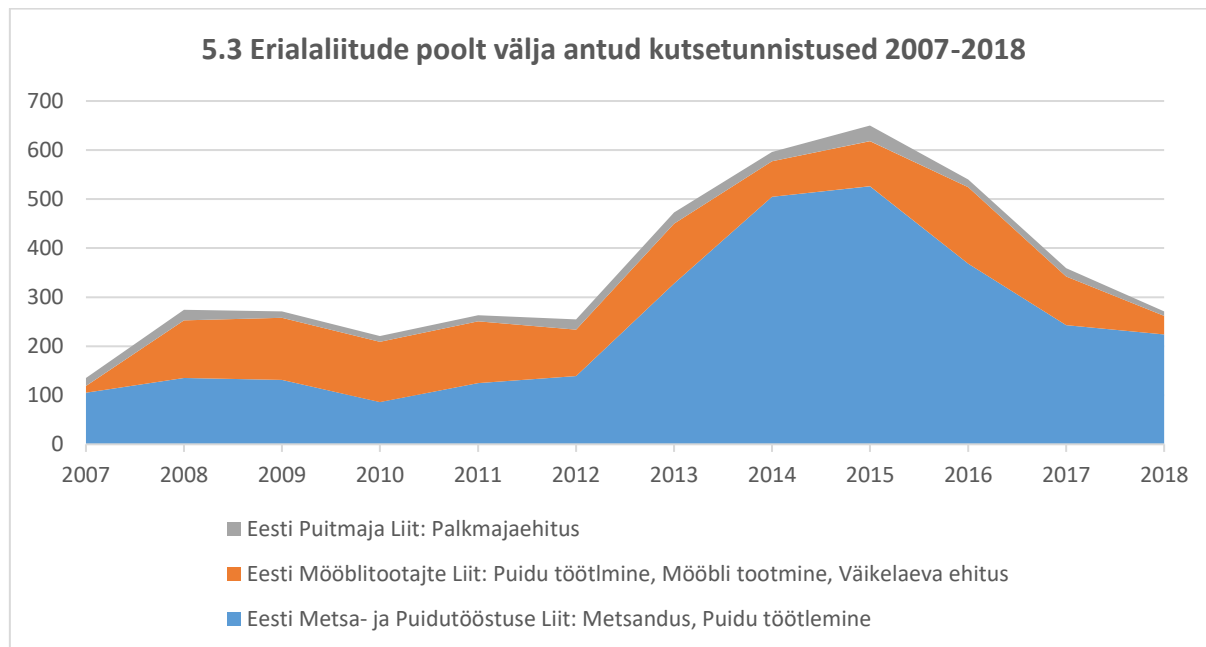
töötab 16% kõigist hõivatutest. Lisaks otseselt sektoris hõivatutele annab metsa- ja puidutööstus kaudselt maapiirkondades tööd oluliselt rohkematele inimestele.

Allikas: Statistikaamet

Metsa- ja puidutööstuse sektoris nagu ka mitmetes muudes Eesti tegevusvaldkondades on kvalifitseeritud tööjõu vajadus suurem kui pakkumine. Eesti olulisemad metsa- ja puidutööstuse erialaliidud on ühtlasi ka kutse andjad. **Kutsesüsteem** on osa Eesti

kvalifikatsioonisüsteemist, mis seob haridussüsteemi tööturuga ning aitab kaasa elukestvatele õppele ja tööalase kompetentsuse arendamisele. Ülevaate koostamise hetkel on metsa- ja puidutööstuse valdkonnas **kehtivaid kutsetunnistusi kokku ligi 3918**.

Allikas: Kutsekoda

Eestis pakub metsanduse alast kutseharidust peamiselt **Lüua Metsanduskool**, metsanduse alast kõrgharidust ja puidutehnoloogia rakenduskõrgharidust **Eesti Maaülikool** ning

puidu kui materjali kõrgharidust **Tallinna Tehnikaülikool**. Lisaks saab puidutöötlemise valdkonna kutseharidusi omandada mitmes **Eesti kutseõppeasutuses**.

5.4 Kutse- ja kõrgkoolide lõpetajate statistika 2018. aastal

Kutseharidus			
Metsandus	127		
Puidu- ja mööblitootmine	422		
Ehitus (palkmaja ehitajad, ehituspusepad)	84		
Kõrgharidus			
Valdkond	Bakalaureus	Magister	Doktor
EMÜ, Metsandus	24	20	2
TTÜ, Materjalitehnoloogia	10	16	-

Allikas: Haridusministeerium, TTÜ puidu õppetool.

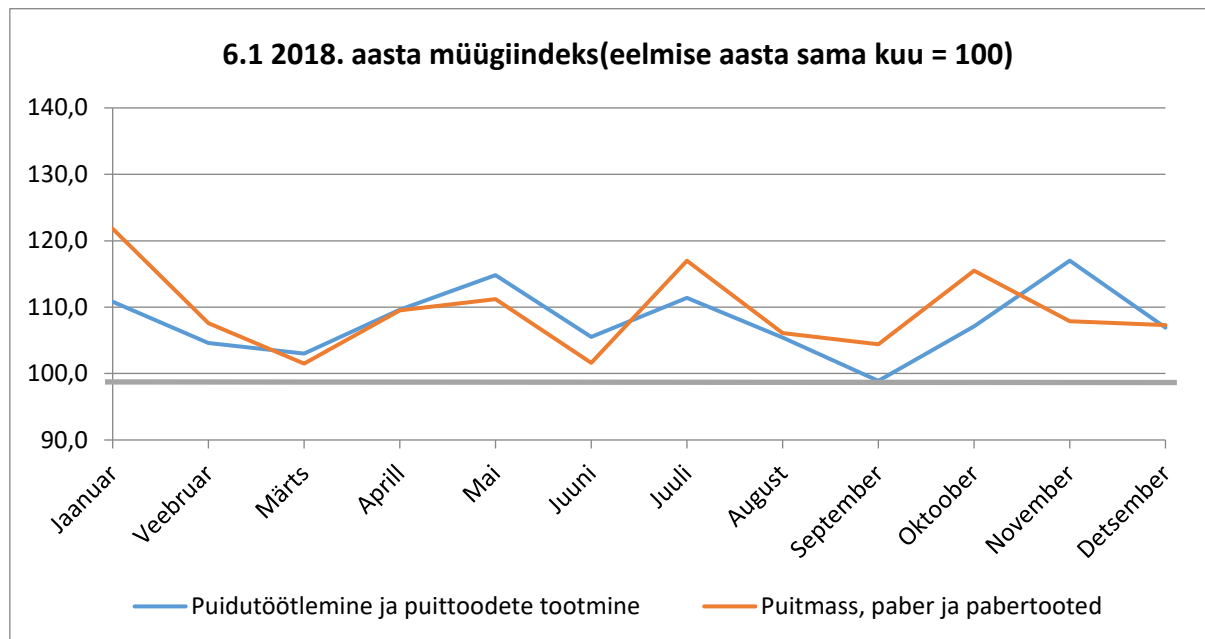
6. Ettevõtete müügitulu

2018. aastal **kasvas** sektori (puidu- ja paberitööstus, mööblitootmine ning metsamajandus) ettevõtete kogu müügitulu **15,2%**, moodustades statistikaameti andmetel

ligi **4 miljardit €**. Eesti kõigi ettevõtete müügitulust (61 miljardit €), moodustas see **6,6%**. Sektori tööstuse osa (puidu-, paberi- ja mööblitööstus) moodustas kogu töötleva

tööstuse müügitulust omakorda **25%**. Alloleval graafikul on toodud puidu- ja paberitööstuse

müügiindeks kõikumine kuude lõikes.

Allikas: Statistikaamet

7. Puidu kasutamine energia tootmises

Statistikaameti andmetel **vähenes** 2017. aastal puidu tarbimine energia tootmiseks (soojus + elekter) ligikaudu **-7%**. Enim kasutatakse

energia tootmisel **puidugraanulit**, mille tarbimine kasvas 2016. aastaga võrreldes **14%**.

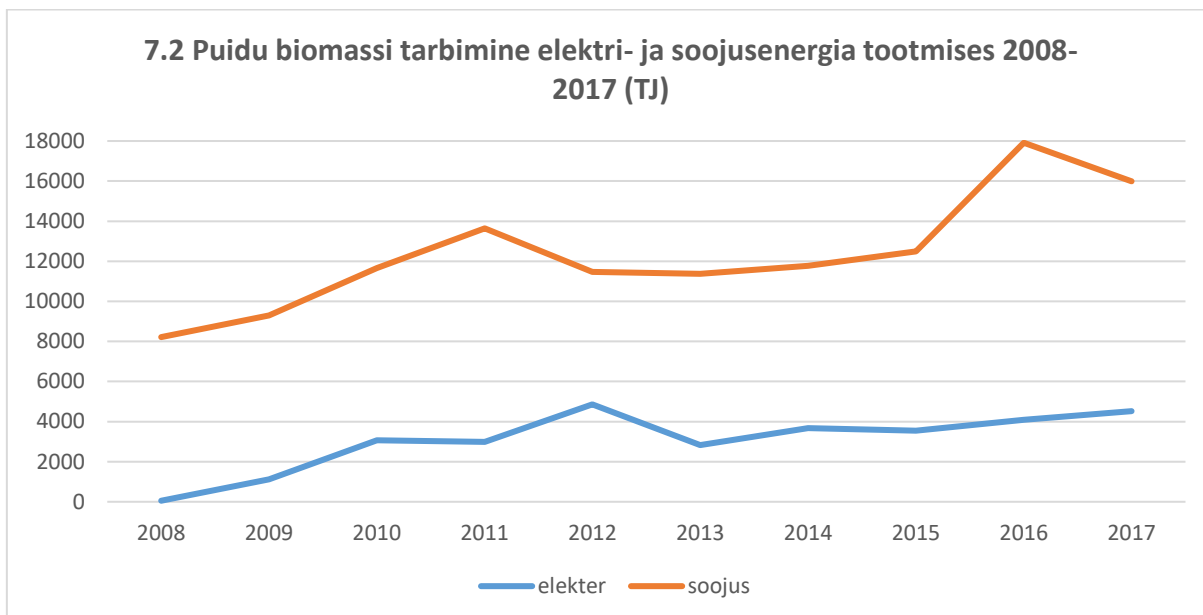
7.1 Puitkütuste tarbimine energia tootmiseks 2015-2017. aastatel

Puitkütuse liit	Ühik	2015	2016	2017	2017. a muutus vs 2016
Küttepuu	tm	31000	35000	26000	-26%
Puiduhake	tm	1807000	2770000	2699000	-3%
Puidujäätmed	tm	417000	344000	206000	-40,1%
Puidugraanul	t	12000	56000	64000	14%

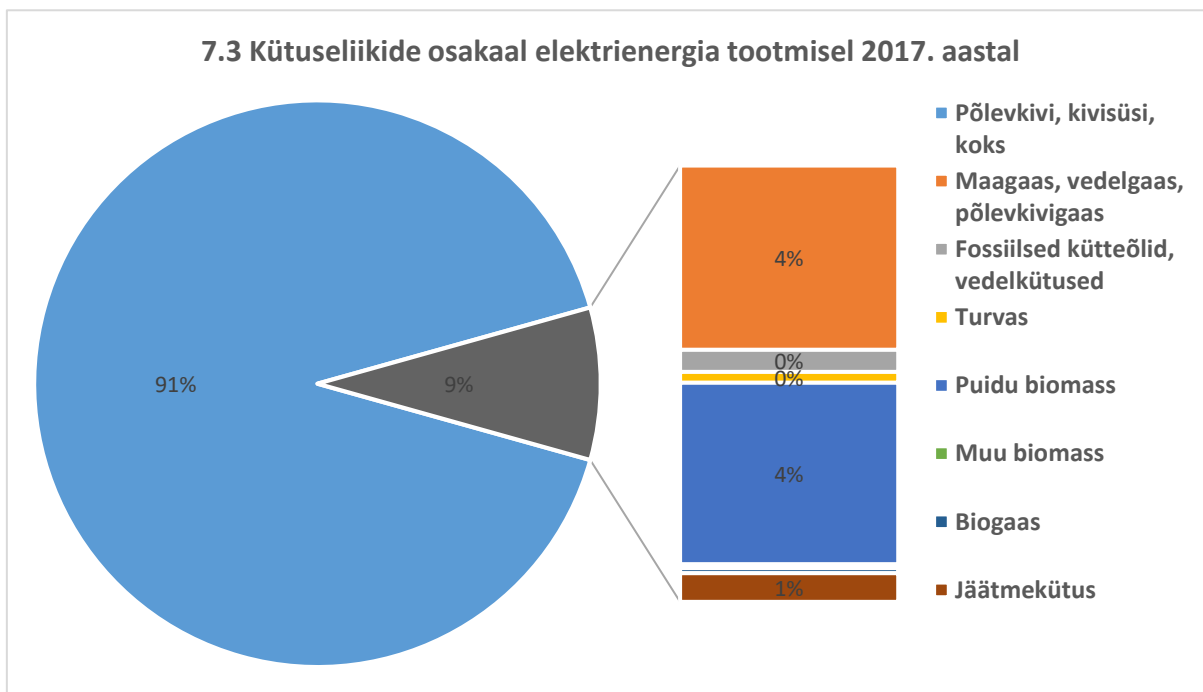
Allikas: Statistikaamet

ENMAK 2030+ eelnõus on puidukasutuse potentsiaal energeetikas hinnatud **18 TWh-ni** aastas. Seega on puidukasutusel tänasest oluliselt suurem potentsiaal. 2016. aastal

toodeti puidu biomassist 1,25 (4500TJ) **elektrienergiat** ja **4,4 TWh (16000 TJ) soojusenergiat**, kogu toodetud energiast moodustas see vastavalt 4% ja 40%.

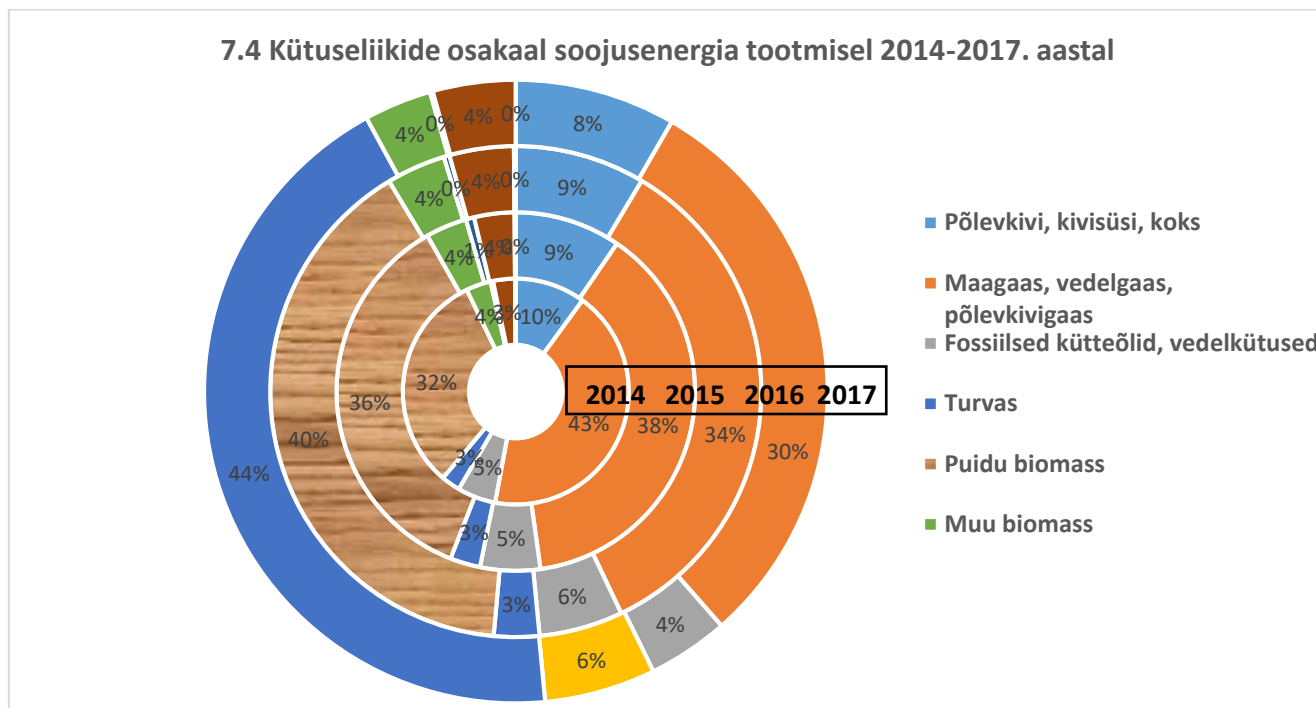

Allikas: Statistikaamet

Allikas: Statistikaamet

7.4 Kütuseliikide osakaal soojusenergia tootmisel 2014-2017. aastal

Allikas: Statistikaamet

8. Toodangumahud

2017. aastal **kasvas** toodangumaht võrreldes 2016. aastaga enamikus olulisemates tooterühmades. Suurim toodangumahu kasv

2017. aastal oli **vineeril (62%)**. Oluline kasv oli ka **saematerjalil** tootmismahitudes **15%**.

8.1 Toodangumahud suuremates tootegruppides 2014-2018. aastatel

Toode	Ühik	2014	2015	2016	2017	2018
Saematerjal	m3	1 690 000	1 757 000	2 051 000	2 349 000	2 468 000
Liimpuit	m3	314 300	349 900	359 600	389 300	408 000
Puidugraanul	t	528 600	972 400	1 167 500	1 057 400	985 000
Termomehhaaniline puitmass	t	166 200	169 400	172 900	171 800	165 000
Pleegitamata paber	t	67 600	65 600	65 300	66 600	75 500
Vineer	m3	47 200	48 300	55 700	90 200	106 900
Spoon	m3	110 500	116 600	105 800	83 700	90 900
Puitlaastplaat	m3	175 600	151 200	90 700	91 900	89 700
Puitkiudplaat	m2	7 534 000	7 823 000	7 124 000	6 970 000	6 519 000

Allikas: Statistikaamet

Ülevaate koostas: EMPL

Avaldamise kuupäev: 03.06.2019 (korrigeeritud 10.06.2019)